

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на образованието и науката
Регионално управление на образованието - Варна

УТВЪРЖДАВАМ

Д-Р ИРЕНА РАДЕВА

НАЧАЛНИК НА РУО-ВАРНА

/съгл.заповед №.....

РД 06-1638 / 23.11.2022 г.

К О Н Ц Е П Ц И Я

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ И РОДИТЕЛИТЕ

„МОДЕРНИ УЧИТЕЛИ И РОДИТЕЛИ – ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ УЧИЛИЩЕ И СЕМЕЙСТВО“

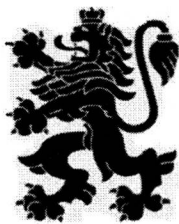
НА РЕГИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО - ВАРНА

ЗА УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА

РАЗРАБОТЕНА СЪВМЕСТНО С ДИРЕКТОРИТЕ – КООРДИНАТОРИ ЗА ОБЩИНИТЕ ОТ ОБЛАСТ ВАРНА

Настоящата концепция е документ на РУО-Варна за ефективно управление на партньорството между училището и семейството в условията на динамично променяща се реалност. Тя отразява необходимостта от модернизация на взаимодействието, основано на традиции и успешни практики. В нея са изложени принципи, цели и действия за тяхното постигане, партньори, ресурсно осигуряване, мониторинг и контрол на ефективността.

Концепцията е разработена в съответствие със Закона за предучилищно и училищно образование; Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030); Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030); Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030); политики за разлитие на образованието и Годишния план на РУО-Варна за учебната 2022/2023 година.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Връзката между семейството и училището се обуславя от споделената им отговорност за възпитание и социализация на детето. Семейството и училището създават средата, в която подрастващите се формират като личности и се развиват.

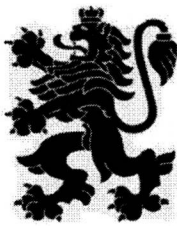
Изготвянето на концепцията цели изграждането на училищна общност със споделени ценности и общи цели, постигането на позитивни взаимоотношения, които да обединят усилията на учители и родители в образователно-възпитателния процес, въпреки различията. Цели ясно дефиниране на ролите, отговорностите и задълженията им. Изготвянето на концепцията се основава на следните разбирания:

- Родителското участие има съществено влияние върху постиженията на учениците през целия процес на учене;
- Възможността за провал в ученето се увеличава при липса на родителски интерес към ученето;
- Повечето родители вярват, че отговорността за образованието на децата им се споделя между родителите и училището;
- Много родители желаят да бъдат включени в образованието на децата си.

Базирайки се на теорията на родителското участие, възприемаме **модела за сфери на родителско участие**, който включва шест основни вида дейности, свързващи семейство, училище и общност.

1/Отговорно родителство. Родителите имат задължения към децата си: грижа, ръководство и задоволяване на жизнени потребности; осигуряване на здравословни и безопасни условия в домашна среда, която насърчава обучението и доброто поведение в училище. Училището трябва да осигури обучение и информация в помощ на семействата, за подпомагането им в отглеждането на децата, подобряване на педагогическата им култура и осведоменост за развитието на техните деца и предоставяне на съответните ресурси чрез семинари, видеа, компютърни и телефонни съобщения; курсове за обучение на родители; посещение на домовете на учениците. Следва семействата и училището взаимно да се опознаят чрез родителско – учителски срещи за обмен на информация за целите, пътищата за постигането им, силните и слаби страни на децата им и други.

2/Двупосочна комуникация. Включва: предоставяне на информация за учениците; съобщения до родителите за училищните програми и за напредъка на учениците – учебни достижения и личностно развитие. Комуникацията трябва да е ефективна, навременна, релевантна, двупосочна, въвличаща в училищните мероприятия /открити врати, конференции, семинари/. Средствата за комуникация трябва да бъдат подходящи за родителите и техните културни особености, а процесът трябва да бъде двупосочен –

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

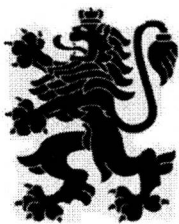
индивидуална среща с всеки родител поне веднъж годишно с последващи дейности; езиково подпомагане на семействата; папки с ученически работи и тетрадки, изпращани ежеседмично за преглед и коментари от семейството; редовно осведомяване чрез обяви, записки в бележниците/електронен дневник за учениците, телефонни обаждания, социални мрежи и други; информация относно всички училищни политики, програми, реформи, оценки и преходи от степен в степен.

3/Осъзнато доброволчество. Родителите могат да допринесат значително за функционирането на училището – родителско участие като помощници на учителя в училище, доброволческа дейност на родителите за естетизиране на класните стаи, присъствие на социални училищни събития; организиране на доброволчески акции, организиране на екскурзии и осигуряване на възможности за взаимодействие. Училищата могат да извлекат максимална полза от този процес чрез създаване на гъвкави граници, така че повече родители да могат да участват чрез работа, която да отговаря на способностите и интересите им. Форми на работа – участие като анкетьори в изследване за идентифициране на ученически интереси и способности; стая или център на семейството – за доброволен труд и срещи; предоставяне на ресурси за семействата; семейни интернет мрежи или други структури, които да дават на всички семейства необходимата информация; семейни патрули, за да се повиши безопасността на учениците извън училище и др.

4/Живот въкъщи. Училището включва семействата в образователната дейност на учениците у дома и ги подпомага, за да учат ефективно - дискусии за училището, насърчаване на ученето; включване на семейството в подготовката на децата у дома. Форми на работа – информация на семействата за необходимите умения по всички предмети във всеки клас; за насоките на домашната работа и как у дома да се следи и да се обсъжда нейното изпълнение; за това как да се подпомогнат учениците при недостиг на знания и умения; интерактивни домашни работи – учениците да покажат и да обсъдят със семейството си това, което учат в клас; календари с дневна или седмична заетост за родителите и учениците; учебни дейности през лятната ваканция; семейно участие в подпомагането на учениците при определяне на учебните цели всяка година и план за постигането им и др.

5/Вземане на решения. Училищата могат да предоставят на родителите значими роли при вземане на решения в училищния живот и да им помагат да се възползват максимално от тази възможност - включване на родителите в ръководните структури на училището, родителско участие в училищни комисии, съвети и др. Училището трябва да бъде отворено за всички членове на обществото, а не само за хора, които имат най-много време и енергия за училищни въпроси.

6/Сътрудничество с общността. Училищата трябва да координират работата, да търсят сътрудничество и да използват ресурсите на общността, бизнеса, колежи и университети, както и други общности за укрепване на училищните програми, семейните практики и

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

развитие на уменията на учениците. Училищата могат да помогнат на родителите, както и на децата да получат достъп до услуги за поддръжка, предлагани от други институции /здравни, културни/. Сътрудничеството включва: обмен на опит между родителите в рамките на една и съща общност; организиране на социални услуги за семейството чрез партньорства на училището с различни социални институции; услуги за общността от ученици, семейства и училището като цяло /екопроекти; изкуство, музика, драма, дейности за възрастни хора; уроци или тренинг програми/. Участие на бивши възпитаници на училището в училищните програми.

Осъзнавайки отговорността, която училището трябва да поеме по отношение на участието на семейството и водени от идеята, че училището и семейството заедно могат да постигнат повече за нормалното емоционално – поведенческо развитие на учениците и постигане на положителни учебни резултати, училищата от област Варна планират и осъществяват дейности, с които се стремят да постигнат оптимално включване на семейството в училищния живот и в образователния процес.

Важна е защитата на учебните заведения в условията на COVID-19. Необходими са предпазни мерки, за да се предотврати потенциалното разпространение на COVID-19 в училищата, а от там и в семействата. Необходимо е да не се допусне заклеяване на ученици и персонал, които може да са били изложени на вируса. Важно е да не се забравя, че вирусът COVID-19 не прави разлика между отделните държави, различната етническа принадлежност, увреждания, възраст или пол.

II. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ

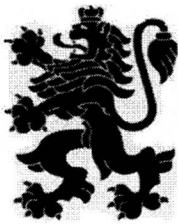
1. Изработване и следване на единни стандарти за сътрудничеството между училището и семейството.

- Изработване на стандарта на базата на постиженията на добре функциониращите училищни общности.
- Актуализиране и усъвършенстване на местните училищни политики и планове за партньорство със семейството за изграждане на реални действащи училищни общности.

2. Нарастване на ангажиментите и отговорностите на училищата за приобщаване на родителите към училищния живот

- Развиване на капацитета на училищния персонал и родителите за преодоляване на отчуждението и взаимното недоверие.
- Предприемане на дейности за активизиране, информиране и консултиране на родителите - да информира редовно родителите какво се прави и защо; да повишава познанията и уменията на родителите и да споделя с тях своя опит; да работи с родителите

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

за утвърждаване на самоуважението на децата; да обсъжда с родителите нуждите от партньорство и резултатите от него; да информира редовно родителите за симптоми, усложнения, начини на заразяване и превенция от разпространението на COVID-19; да включва родителите в идентифицирането на важните за училището и образованието проблеми, в училищното планиране и управление.

- Изследване социалния статус на семействата и взаимовръзката с ниските резултати на учениците.

3. Постигане на училищно-родителско договаряне за политика на сигурна училищна и обществена среда за децата и за тяхното личностно и социално развитие

- Изграждане и актуализиране на организационна структура на родителите /клуб, център, съвет, дружество и т.н./ за създаване на равностойни партньорски взаимоотношения между училището и родителите. Съвместно организиране на дейности и събития /доброволческа работа; споделяне на професионален опит; кампании за важността на четенето; компютърни събития; курсове по интереси; образователни изleti или пътувания; организиране на базари; спортни прояви; онлайн срещи; кръгли маси; семинари; срещи с психолози и други специалисти и т.н./

- Възприемане на подхода за признаване правата на трите страни – учители, родители, ученици и отразяване в договор на техните отговорности за осигуряване на оптимални условия за развитието на учениците.

- Сключване на писмен договор между родители и училище с определени конкретни задължения и отговорности на двете страни.

4. Създаване на локални и регионални училищни мрежи за взаимна подкрепа и мултиплициране на добрия опит в развитието на ефективни взаимодействия между училищната и семейната среда

- Използване на социалните мрежи за разгласяване на добри училищни практики.

- Организиране на регионални форуми за споделяне на добър опит с цел неговото мултиплициране.

- Дни на „Отворени врати” – предоставяне възможност родителската общност да присъства и участва в дейността на училището.

III. НОРМАТИВНИ ОСНОВАНИЯ И ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ.

- Образованието като процес включва обучение, възпитание и социализация.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

• Настоящата концепция се основава на Глава десета от Закона за предучилищното и училищното образование и одобрените стандарти, чиято философия е насочена към сътрудничество и непрекъснат диалог с цел подобряване качеството на детския живот и осигуряване на условия за личностно развитие.

• Българското законодателство е модерно и отразява съвременното състояние на обществените системи и нагласи, като полага принципите на взаимодействие между училището и семейната среда:

❖ Принцип за запазване и развитие на българската образователна традиция, хуманизъм и толерантност. Семейството носи първостепенна отговорност за образованието и развитието на своите деца, родителите са най-важни “учители” на своите деца. Родителските ангажименти са определени в законодателната уредба, която дефинира отговорността на родителите за развитието на техните деца.

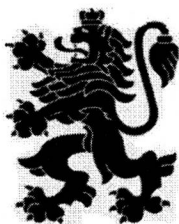
❖ Принцип за ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодатели, родители и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието. Училището е много повече от една административна единица, то е събирателен център на училищната общност. Училищната общност включва множество групи, които са свързани с училището чрез: личностни връзки, професионални роли, по географски принцип, мултикултурна специфика и задължения. Училищната общност включва учители, ученици и родители, както и широк кръг от местната общност.

❖ Принцип за автономия за провеждане на образователните политики, самоуправление и децентрализация. Показател за ефективността на училището е степента, в която то успява да съдейства за интегрирането на различните групи (ученици, учители, родители, общественост и др.) в една функционираща училищна общност. Изборът, направен от училището по отношение на характера на взаимоотношенията със семействата и общността, е показател за училищните ценности и нагласи.

❖ Разработване и внедряване на Национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и оптимизиране на връзката 43 институция – родители (електронни дневници, бележници за кореспонденция и ученически книжки, водени в електронен вид).

IV. АНАЛИЗ НА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ УЧИЛИЩНАТА И СЕМЕЙНАТА СРЕДА:

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМНИ ОБЛАСТИ
1.1. По традиция учителите осъществяват диалога с родителите непрекъснато, използват и налагат разнообразни форми на комуникация;	1.1. Висок процент от учениците се отглеждат в непълни семейства – разделени родители или са оставени на грижите на баба и дядо;

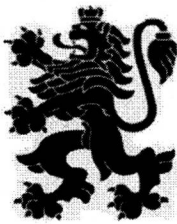

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

<p>1.2. Родителите приемат с готовност участие в училищния живот;</p> <p>1.3. Родителите оценяват професионалния подход на училището за личностното развитие на собствените им деца;</p> <p>1.4. Сложено е начало на процес на задълбочен анализ на взаимодействието училище-родители, определяне на основни принципи и стандарти на взаимодействие на училищно, общинско и областно ниво.</p> <p>1.5. Педагогическите специалисти приемат с осъзната отговорност функциите си по отношение взаимодействието с родителите;</p> <p>1.6. Изработен и приложен „Модел на „Училище за родители“;</p> <p>1.7. Включване на родителите в дейностите по прилагане на „Модел на взаимодействие между ученик, учител и родител – подпомогнати от училищното ръководство за превенция от отпадане от образователната система на учениците, в резултат на поставена оценка „слаб 2“ по един или повече учебни предмета, в изпълнение на чл. 77 от Закон за предучилищното и училищното образование и прилагане на компетентностния подход“.</p> <p>1.8. Отговорно и пълноценно подпомагане дейността на учителите от страна на родителите на образователно-възпитателния процес при електронно обучение от разстояние в условията на епидемия от COVID-19, особено за учениците от начален етап.</p>	<p>1.2. Липса на родителски капацитет у не малка част от родителите, свързан с нисък образователен ценз;</p> <p>1.3. Родителският авторитет не е достатъчен за постигане на възпитателни и образователни резултати;</p> <p>1.4. Общинските и държавни институции и другите заинтересовани страни са в добра координация с общинските училищни общности, но не разполагат с нужните ресурси и административен капацитет за ранното предупреждение за проблемно поведение у децата и предпазване от рискове.</p> <p>1.5. Постигането на училищно-родителско договаряне за партньорство или договор не е постигнато в пълен обем. От направените отчети на координаторите по общини е видно, че липсва механизъм на областно ниво с цел изграждане на договореностите. Договарянето има за цел изграждане на общи правила по въпроси, характерни за конкретната мултикултурна среда и училищната общност.</p> <p>1.6. Доброволчеството в училищата не е разбрано и не се използва в пълен обем. Промяната на обществено-икономическите отношения и финансирането на образователните институции чрез делегирани бюджети налага и еволюирането на доброволчеството. Доброволчеството се разбира само като участие на родителите в дарителски кампании и събиране на средства от училищните настоятелства.</p> <p>1.7. Осъществяване на контакт с родителите не само когато има проблем.</p>
---	--

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

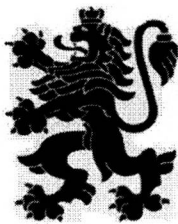
Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

<p>1.9. Получено съдействие от родителите при осигуряване на условия за електронно обучение от разстояние – осигуряване на електронни устройства, съдействие при мотивиране на ученици за редовно и пълноценно включване на ученици в електронно обучение от разстояние.</p>	<p>1.8. При проблемно поведение или проява на ученик родителите не вярват на учителите относно виновността на тяхното дете, обвиняват учителя в пристрастност или несправедливост.</p> <p>1.9. Съществуват родители, които често са агресивни спрямо учителите и другите деца.</p> <p>1.10. Родителите се опитват да дават оценка на професионалните качества на учителите, да коментират методите им на преподаване, без да са специалисти в областта, като не се търси съдействието на училищното настоятелство или обществения съвет.</p> <p>1.11. Родителите с нежелание идват в училище, когато са повикани по повод проблемно поведение или слаби резултати на детето им.</p> <p>1.12. Отчита се голям брой родители с ниско образование и невладеещи добре български език, особено в малките населени места.</p> <p>1.13. В организирани от училището съвместни мероприятия с родителите участват главно майките.</p>
--	--

IV. РАЗВИТИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ УЧИЛИЩЕТО И СЕМЕЙСТВОТО

С оглед на състоянието на общата среда на живеене на децата и рисковете за тях, които са резултат от настъпилите промени и липсата на обществена превантивна политика, се налага необходимостта от изграждане на **цялостен подход за развитие на взаимодействието между училищната и семейната среда.**

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

Този подход изисква постигането на следните стратегически цели, които могат да се разглеждат и като етапи в развитието на ефективно взаимодействие между училищната и семейната среда:

1. Изграждане на ясен образ за измеренията на сътрудничеството между училището и семейството

Необходимо е да се изработят единни стандарти (основани на постиженията на добре функциониращите училищни общности) и да се подкрепи изготвянето на местна училищна политика за партньорство със семейството и изграждане на реални действащи училищни общности.

2. Активизиране на училищата за приобщаване на родителите към училищния живот

Училището трябва да направи първите стъпки за преодоляване на отчуждението и взаимното недоверие между училище и семейство, като развива чувствителността и професионализма на училищния персонал (учители, администрация и др.) и предприема разнообразни дейности за активизиране, информиране, консултиране и най-вече приобщаване на родителите.

3. Развитие на училищните настоятелства като ефективно действащи институции за изграждане на училищни общности

Процесът на развитие на училищните настоятелства обикновено е твърде неустойчив. Училището и другите държавни и общински институции трябва да подпомогнат тяхното организационно, методическо и институционално развитие, особено в общности от малцинствените етнически групи.

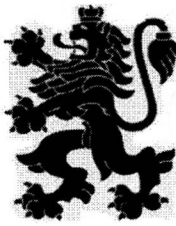
4. Постигане на училищно-родителско договаряне за политика на сигурна училищна и обществена среда за децата и за тяхното личностно и социално развитие

Постигането на училищно-родителски договор е резултат от изграждане на равностойни партньорски взаимоотношения между училището (учители, администрация и др.) и родителите. От гледна точка на възприетия от нас подход договорът трябва да признава правата на трите страни (учители, родители и деца) и да отразява техните отговорности за осигуряване на оптимални условия за развитието на децата.

В своята дейност Европейската комисия гарантира качествено и модерно образование, нужно за XXI век, глобализацията продължава да изправя Европейския съюз пред нови предизвикателства, всеки негов гражданин се нуждае от широк набор от компетентности, за да може да се приспособява гъвкаво към бързо променящия се и сложен свят, в който творчеството, способността да се мисли разностранно, комплексните умения и приспособимостта вече са по-ценени от простия обем от знания.

5. Създаване на локални и регионални училищни мрежи за взаимна подкрепа и мултиплициране на добрия опит в развитието на ефективни взаимодействия между училищната и семейната среда.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

При създаване на локални и регионални училищни мрежи е необходимо да се отчита спецификата на училището. Кризисните училища следва да се разглеждат на две групи:

I група – с допуснати по-голям брой отсъствия, изследват се отсъствията по неуважителни и уважителни причини – за съответната община.

II група – с допуснати ниски резултати от учениците – за съответната община.

6. Обучение на педагогическия персонал и родителите на учениците за ефективна работа и постигане на крайната цел на системата на предучилищното и училищното образование.

- Превръщането на работата с родителите като „система“, т.е. е неотменима дейност, с фокус върху „сензорния профил“.
- Родителите на учениците следва да се убедят, че тяхното дете ще бъде обгрижено или е обгрижено.
- Родителското участие трябва да е обвързано с дейности.
- Инициране на създаването на Училищни клубове за родители (места за срещи на родители, учители и други специалисти) и методическо подпомагане на техните дейности.

V. УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ УЧИЛИЩНАТА И СЕМЕЙНАТА СРЕДА

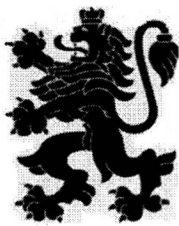
Управлението на взаимодействието между училищната и семейната среда следва да се реализира:

- на ниво от педагогически специалисти в училищата на съответната община;
- на ниво община;
- на регионално ниво от РУО-Варна.

Екипът от специалисти за управлението на взаимодействието между училищната и семейната среда реализира чрез информационно, методическо, квалификационно и организационно осигуряване процеса за развитие на взаимодействието между училищната и семейната среда.

Тези управленски функции следва да се реализират системно чрез следните дейности:

- Ресурсно осигуряване на процеса.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

- Мониторинг на основните нагласи, очаквания и проблеми на родителите, свързани с образованието и осигуряването на сигурна среда за техните деца на ниво училище, отчитайки спецификата на образователната институция и мултикултурната среда на ниво населено място.
- Идентифициране на проблеми във взаимодействието на училищната и семейната среда и предлагане на възможности за развитие.
- Мониторинг и оценка на постиженията на училищата в развитието на взаимодействието им с родителите.
- Координиране на общински, държавни институции и други заинтересовани страни за постигане на целите на системата на предучилищното и училищното образование, с активното участие на родителите.
- Провеждане на квалификационни курсове, семинари, работни срещи и други за персонала в училищата и родителите при взаимодействието им.

VI. ЕДИННИ СТАНДАРТИ, ОПРЕДЕЛЯЩИ РАБОТАТА С РОДИТЕЛИТЕ

1. Споделена отговорност между училището и семейството за превенция на негативни прояви.

Семейството носи основната отговорност за възпитанието и социализацията на своите деца. Родителят е този, който е най-заинтересован от развитието на своето дете и същевременно има най-съществено влияние върху него.

Ролята на училището е да образова, но едновременно с това да социализира и възпитава.

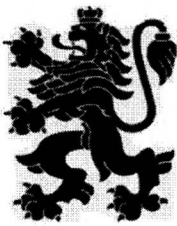
Понижаването на негативните прояви от и между участниците в образователния процес - учители, родители и ученици, може да бъде резултат от сътрудничеството между родителската и училищната общност.

2. Комуникация с усещане за отговорност.

Необходимо е взаимно приемане на отговорностите на всяка от страните – училище и родители. Всяка от тези страни трябва да осъзнава своята роля, да приема другата, да работи за намаляване на напрежението и подобряване на взаимоотношенията с другата страна. Отговорната комуникация не е просто въпрос на добро възпитание, а на осъзната необходимост.

3. Комуникация между училище и родители, която подобрява общуването и участието им в училищния живот.

Училищният живот не е само за учителите и учениците. В него трябва да се включват и родителите, като участието им да не се свежда единствено до пасивно

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

наблюдение. Родителите трябва да дават мнения, да оценяват, да участват в училищните дейности.

Да се привлече родителската общност в дейности по разпространение на информация за заболяването, причинявано от коронавирус, включително симптоми, усложнения, начини на заразяване и превенция на заразяването и стреса.

4. Експертен модел на взаимодействие между училището и родители.

Учителят е експерт в учебния процес, родителят е експерт в емоционалното и социалното възпитание на детето си. Равностойното участие на двете страни при образование и възпитание на децата, съвместното взимане на решения е гаранция за успех.

5. Комуникация и взаимодействие, основани на уважение и разбиране.

Необходима е активна двупосочна комуникация. Взаимното уважение, зачитането и защитата на правата на другата страна са предпоставка за добър резултат. Показател за ефективността на работата на училището е степента, в която то успява да осигури интегрирането на различните групи – учители, ученици, родители, общественост, в една функционираща училищна общност.

6. Свободно изразяване на мнения, предложения, оплаквания.

Учители и родители да могат свободно да изразяват мнения, без да се страхуват от негативни последици.

7. Взаимодействие без злоупотреба и дискриминация.

Необходимо е отношенията да са освободени от предразсъдъци относно социален, образователен, културен, етнически и друг статус.

8. Осигуряване на подкрепа на семействата.

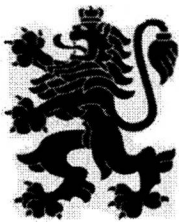
Трябва да се работи за повишаване на здравната и педагогическата култура на семействата.

Да се подпомагат семействата за справяне със стреса в условията на различни извънредни ситуации.

9. Прозрачност на действията

Необходима е добра информираност за действията на двете партниращи си страни. В отношенията си двете страни трябва да проявяват толерантност, зачитане на личното достойнство, загриженост, отговорност и емпатия.

Всяко училище, като център в общността, се развива по свой собствен начин. Училищата са органични структури, оформени от ентузиазма на техния персонал, визията на лидерите им и потребностите на местната общност, и всяко от тях като център в общността има свои ключови характеристики.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

Стандартите определят тези характеристики заедно с показателите им. Това дава контролен списък за най-добрите практики и осигурява фокус за подобряване на работата. Стандартът е инструмент за самооценка, а не инструмент за инспектиране.

Лидерство

Доброто лидерство изгражда капацитета на целия състав, така че училището да може да се развива и усъвършенства. Доброто лидерство означава, че визията е съгласувана с партньорите, така че всеки да знае точно накъде се е насочило училището. Доброто лидерство също така гарантира, че персоналът има ясни отговорности, подкрепа и ресурси, за да извърши необходимата работа.

Партньорство

Доброто училище, като център в общността, изгражда стабилни партньорства с родители и други заинтересовани страни в общност. Партньорствата позволяват на всички, които работят с децата, техните семейства и по-широката общност, да работят заедно в хармония, така че отделните лица да получават услуги безпрепятствено и всички членове взаимно да се подкрепят.

Социално включване

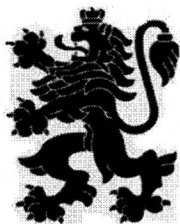
Доброто училище създава условия и възможности за всички обучаеми, независимо от техния пол, религия, етнически произход, социална класа, семеен доход, физически възможности или сексуална ориентация за социално включване. Училището като център в общността не приема стереотипи, а помага всички групи в общността да имат достъп до учене и други подкрепящи услуги. По този начин училището допринася за сближаването в общността, помага на групите, между които има конфликт, да научат повече една за друга и да живеят заедно в хармония. Независимо от личното им мнение по тези въпроси специалистите ще гарантират, че всички имат достъп до обучение. Обратното означава да се ограничи възможността на общността, на една група или на отделните лица да реализират пълния си потенциал. Това е от съществена важност за създаването на добра учебна среда в клас, защото ако се поддържат стереотипните им или негативни представи едно за друго, децата биха се обезкуражили.

Услуги

Училището, като център в общността, е основен ресурс в своята общност и предлага различни образователни услуги. Те се определят в съответствие с потребностите.

Доброволчество

Учениците се насърчават да участват в живота на своята общност. Това им помага да прилагат наученото в клас в ситуации от реалния живот. Това също така развива тяхното чувство за гражданство и изгражда уменията им, самооценката и увереността им;

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

често учениците, които имат проблеми да постигнат високи академични стандарти, могат да блеснат като доброволци. Важен елемент за развитието им е създаването на взаимоотношения с възрастни, различни от родителите и учителите им. Доброто училище, като център в общността, насърчава и родителите, и членовете на общността да бъдат доброволци и им гарантира подкрепа и обучение.

Учене през целия живот

Ученето през целия живот е от съществено значение за справянето на хората с бързо променящия се свят. За децата е важно да видят, че ученето продължава през целия живот и че училищата са само една от възможните среди, където може да се случва. Важно е, че възрастните са ролеви модели за децата, за да могат да видят, че се учи с цел намиране на работа, но и за удоволствие. Училищата, които насърчават ученето на възрастните, създават учебен климат в по-широката общност, в която техните ученици могат да се развиват успешно.

Развитие на общността

Всички училища участват в развитието на общността. Те са основният катализатор за промяна и развитие на тяхното населено място.

Включване на родителите и семейството

Учениците учат най-добре, когато техните родители подкрепят ученето им. За да направят това, родителите трябва да разберат потребностите на своите деца за развитие, а също така и как най-добре да създадат учебна среда вкъщи. Когато училището включва родителите, тогава е по-вероятно те да разберат какво се опитва да постигне училището и да подкрепят неговата политика.

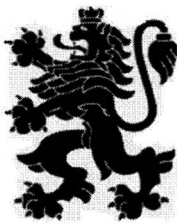
Училищна култура

Училището, като център в общността, е отворено и възприемчиво за промяна. Демократичните принципи се прилагат във всички сфери на училищния живот. Персоналът на училището изслушва децата, родителите, партньорите и общността, като адаптира своите практики, когато е уместно. Културата на училището насърчава творчеството, инициативата и участието и този климат се прилага и при управлението на учебната среда в клас. По този начин общността и родителите добиват доверие в училището, а учениците развиват уменията и увереността си да практикуват наученото.

ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО

МЕЖДУ УЧИЛИЩНАТА И СЕМЕЙНАТА СРЕДА – УЧЕБНА 2022-2023 ГОДИНА

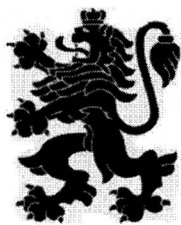

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

№	Задачи	Дейности	срок и отг. на изпълнение на дейностите
1	Координиране на дейността на Регионален екип за управление на взаимодействието.	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържане на комуникация между общинските координатори от Регионален екип за управление на взаимодействието между училищната и семейната среда.	до 30.11.2022г. РУО-Варна
2	Координиране на дейността на Общинските екипи.	<ul style="list-style-type: none"> • Актуализиране на списък на представители от училищата на съответната община за общинския екип. • Провеждане на работно съвещание за запознаване с целите и дейностите на концепцията с представители на училищата и родители на ученици от съответната община – в онлайн среда. • Провеждане на работно съвещание на ниво училище за запознаване с целите и дейностите на концепцията.	до 30.11.2022 г. член от Регионалния екип за съответната община
3	Актуализиране на локални и регионални училищни мрежи за взаимна подкрепа и мултиплициране на добрия опит в развитието на ефективни взаимодействия между училищната и семейната среда.	<ul style="list-style-type: none"> • Създаване на обща група в социалната мрежа на училищата от община Варна за споделяне на добри практики; презентации по актуални теми; материали, свързани с проблеми при работата с родителите и учениците и мерки за преодоляването им; ресурси от обучения и квалификации - отговорник III ОУ "Ангел Кънчев", гр. Варна • Тренинг на училищата от община Вълчи дол на тема: „Учители, родители – ръка за ръка за успешна социализация на ромските ученици“ с представители от РУО –гр. Варна и Център Амалипе – отговорник за създаване на организация и инициране на срещата ОБУ „Васил Левски“, с. Михалич, община Вълчи дол	до 20.12.2023 г. срок до 10.03.2023 г.
4	Подготовка на педагогическите специалисти и родителите на учениците за	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на презентация на тема: „Формули за успех (успешни родители, успешни ученици, успешни учители) – отговорно училище III ОУ „Ангел Кънчев“, гр. Варна.	до 28.02.2023 г.

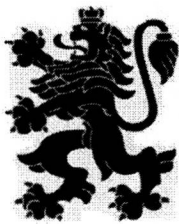

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

	ефективна работа и постигане на крайната цел на системата на предучилищното и училищното образование.	<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на ефективността на образователния процес и ориентирането му към стимулиране на критическото мислене и прилагането на изследователски подход в обучението – отговорно училище Варненска морска гимназия "Свети Николай Чудотворец", гр. Варна. • Разпознаване и реакция при насилие и нездравословни методи за отглеждане на децата – отговорно училище Средно училище "Димчо Дебелянов", гр. Варна. • Кутия за предложения, в която родителите могат да поставят бележка с идеи и предложения свързани с училищния живот – разработване на модела от Средно училище "Васил Левски", гр. Долни чифлик, община Долни чифлик.	до 31.03.2023 г. до 31.01.2023 г. до 31.12.2022 г.
5	Квалификация за всички	<ul style="list-style-type: none"> • Повишаване на компетентностите в областта на здравето, развитието и емоционалното благополучие на децата. • Създаване на условия за формиране на дигитални знания и умения, както и на компетентности за активно гражданско участие и споделяне на общи ценности. • Разработване на обучителен материал с практически насоки към учителите от РЦПППО Варна на тема „Ефективната комуникация с родители на деца със СОП“ и запознаване на учителите от областта с разработката. • Формиране на умения за ефективно общуване в образователната среда – съвместно за педагогически специалисти и родители. • „Мисията възможна: деца, родители и учители срещу езика на омразата“ • Обучение по преговори, управление на конфликти, медиация – съвместно за педагогически специалисти и родители. • Справяне със стреса и напрежението на работното място, разрешаване на конфликти и овладяване на	учебната 2022/2023 г.

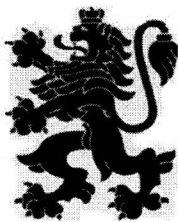

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

		<p>гнева – съвместно за педагогически специалисти и родители.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Противоправни прояви в ранна ученическа възраст. Реакции, превенция и приобщаване – съвместно за педагогически специалисти и родители. Отговорна институция – РУО-Варна. • Разрешаване на конфликти – въвеждане в медиацията. <p><u>Квалификационната рамка се въвежда при възможност за групово обучение, при невъзможност се редуцират и се изготвят презентации по темата – в помощ на участниците в системата за предучилищното и училищното образование.</u></p> <p><u>Възможна е опция с няколко училища да поискат обучение по дадена тема от фирма, при споделено плащане, в което обучение безвъзмедно да бъдат включени в обучението и родители.</u></p>	
6	Планиране и осъществяване на реални дейности от училищните ръководства за приобщаване на родителите към училищния живот.	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на план за работа с родители във всяко училище, съдържащ конкретни дейности, отговарящ на спецификата на училището и съобразени с планираните дейности в настоящата Концепция. • Осъществяване на връзка на родителите с Обществения съвет на училището – обявяване на приемно време на Обществения съвет в сградата на училището /по предварителен график/, с цел получаване на конкретни, конструктивни, законови предложения за подобряване на образователната среда. • Тематични срещи и беседи с родителите по актуални въпроси, касаещи развитието на децата от различните възрастови групи. Тренинги и консултиране на родители на ученици със специални образователни потребности.	до 30.11.2022 г. учебната 2022/2023 г. учебната 2022/2023 г.

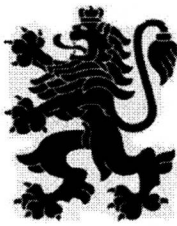

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на общообразователни превантивни кампании, насочени към децата и техните родители. • Създаване на формата „Училище за родители“ в училищата на територията на област Варна, след решение на училищното ръководство или Педагогическия съвет. • Назначаване на образователни медиатори в училище за осъществяване на по-добра връзка между училището и семейството. • Училището на баба и дядо“ – фотоизложба и кръгла маса за добри практики и примери. Отговорник: СУ "Васил Левски" - гр. Девня, община Девня. • „Сливи за смет“ – инициатива със състезателен характер между училищата в община Аксаково, състояща се в организирано почистване на околностите около населените места. Участват учениците и техните родители. (инициативата е свързана с деня на Земята – 22 април) - организатор и координатор СУ „Св. Климент Охридски“ - гр. Аксаково, община Аксаково. • Провеждане на форуми „Превенция на ранните бракове“ с помощта на неправителствени организации. Отговорник: ОУ "Отец Паисий" - гр. Бяла, община Бяла. • Провеждане на неформални срещи „на кафе“ с родителите по населени места с цел скъсяване на дистанцията и споделяне и обсъждане на различни въпроси, касаещи образованието на децата. Отговорник: ОУ "Отец Паисий" - гр. Бяла, община Бяла. • Издаване на електронен бюлетин „Успяваме заедно“, отразяващ училищния живот с участието на родителите. Отговорник: СУ „Христо Ботев“, с. Ветрино, община Ветрино.	<p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>до 31.03.2023 г.</p> <p>до 30.04.2023 г.</p> <p>до 31.01.2023 г.</p> <p>до м. март 2023 г.</p>
--	--	---

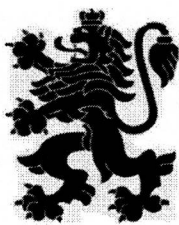
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

	<ul style="list-style-type: none"> • „Бързи герои 112“ – здравнообразователна програма, насочена към деца от 6 до 9 години и техните близки, в която всички се обучават как да се разпознават симптомите на инсулт и как да действат правилно в случаи на спешност. Отговорник: СУ "Васил Левски"- гр. Девня, община Девня. • Седмица на детската книга – „Мама и тати разказват приказки“. Отговорник: СУ "Васил Левски", гр. Девня, община Девня. • "История на моето родно село“ - изготвяне на алманах по случай 6 май – Празника на село Чернево. Отговорник: ОУ „Христо Ботев“ - с. Чернево, община Суворово. • Медиация в действие“ – съвместни дейности и инициативи на училищната общност, училищния клуб по медиация в ПГСС „Св. Георги Победоносец“- гр. Суворово и родителите. • Групови практики за привличане на сътрудничеството на родителите - заедно четат, рисуват, спортуват; приготвят заедно обяд и други. Отговорници, училищата на територията на област Варна – училищата от община Вълчи дол, отговорно училище ОБУ „Васил Левски“, с. Михалич, община Вълчи дол. • За времето на баба и дядо - разкази от семейния аблум – НУ "Иван Вазов“, гр. Дългопол. • "Празници на народите" - провеждане на изложби, беседи и образователни спектакли с активно участие на родителите - СУ “Н. Й. Вапцаров“, гр. Суворово, община Суворово. • Среща на тема „Сбъдни мечтите си чрез образование“ - ОУ "Паисий Хилендарски" - с. Горен чифлик, община Долни чифлик.	<p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>до 31.12.2022 г.</p> <p>първия бюлетин</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>до 31.05.2023 г.</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>учебната 2022/2023 г.</p> <p>до 31.01.2023 г.</p>
--	---	---

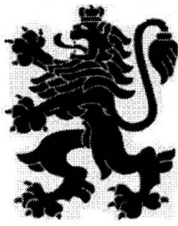

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

		<ul style="list-style-type: none"> • „С мама правя най-добре...“ – кулинарно състезание – СУ „Васил Левски“, гр. Долни чифлик • Размяна на педагогически материали (книги, списания, учебно-помощна литература, сведения за web-базирани ресурси и други) – между учителите и родителите или между родителите. • Повишаване на ефективността от взаимодействието на училището, родителите и институциите в изпълнението на ПМС 100/08.06.2018г. • Организиран от родителите информационен ден за професиите, в който се опитват да представят професиите си от гледна точка на връзката им с преподавания в училище материал – отговорно училище СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Белослав.	
7	Постигане на доверие между училището и родителите.	<ul style="list-style-type: none"> • Постигането на училищно-родителски договор за партньорство, който отчита правата и задълженията на педагогическия персонал, родителите и учениците и отразява оптималните условия за развитието на децата. • Провеждане на забавна общоучилищна родителска среща в СУ „Христо Ботев“ - село Ветрино със съорганизатори родителски клуб, ученически съвет и класни ръководители. • Съвместно участие на ученици, учители и родители в благотворителни кампании и доброволческа дейност. - „Месец на доброто“ – училищата на територията на община Провадия, отговорно училище ПГСС „Земя“, гр. Провадия. • Провеждане на общообразователни превантивни кампании, насочени към децата и техните родители – училищата на територията на община Аврен,	20.12.2022 г. м. декември 2022 г. до 20.12.2022г. учебна 2022/2023 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на образованието и науката

Регионално управление на образованието - Варна

		отговорно училище ОУ „Д-р Петър Берон“, с. Приселци, община Аврен.	
8	Отчитане и мониторинг	<u>Отчитане на дейностите и постигане на целите.</u> Отчитане на дейностите да се извършва, чрез съпоставка на: <ul style="list-style-type: none"> • Предходен период; • Причинно-следствена връзка при нисък резултат; • Причинно-следствена връзка при по-висок резултат; • Влияние на външна среда – промяна в нормативната база, миграционни процеси и други специфични за населеното място и училището. • Предприемане на дейности и изготвяне на план за учебната 2023/2024 г. • Изготвяне на междинен и годишен доклад с отчитане на напредъка и идентифицираните проблеми за учебната година.	м. март 2023 г. и м. юли 2023 г.

Настоящата концепция е създадена от координаторите на училищата от 12 общини за Област Варна, с ясната задача и отговорност пред обществото да насърчи и отчете дейността на родителите на учениците, с цел изпълнение договореностите в обществените отношения, свързани с осигуряване на правото на техните деца на предучилищно и училищно образование, чрез устройството, функциите, организацията, управлението и финансирането на системата на предучилищното и училищното образование.

Предложение: концепцията да е документ с дългосрочно действие, например 5 години. Всяка година да се актуализира ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ УЧИЛИЩНАТА И СЕМЕЙНАТА СРЕДА ....